2

Jerusalem, al-Quds, on maailman navaksi sanottu vuosituhansia vanha kaupunki, joka lymyilee Juudean kukkuloiden suojassa. Vaaleista kivikuutioista rakennetut talot ovat korkeita ja tasakattoisia. Niiden takana kohoaa vielä korkeampi sakaraharjainen muuri. Kivien koloissa kiemurtelee köynnöskasveja, joiden lehtiä peittää tomukerros.

Aamuinen ilma on pehmeän lämmintä, ja suljen hetkeksi silmäni. Heräsin turhan varhain kirkonkellojen soittoon. Nukuin ohuesti, sillä kehoni ei ole osannut rauhoittua matkanteon jäljiltä. Triestestä alkanut laivamatka kesti kolme vuorokautta ja päälle kaksi lisää junalla Välimeren rannikon myötäisesti brittien hallitsemaa maaperää pitkin Lyddaan ja edelleen Jerusalemiin. Höyrymoottorin jytinä kaikuu edelleen korvissani.

Olen ensimmäisenä lähtövalmiudessa, sillä en tarvitse raskasta aamiaista kuten aamiaishuoneeseen jämähtäneet herrat. Odotan heitä saksalaisten lähetystyöntekijöiden pitämän majatalon ulkopuolella. Majatalon ovessa lukee allekkain majatalo,

orpokoti ja kielikoulu. Lähetystyöntekijöillä taitaa olla paljon ylimääräistä aikaa.

Kaupunki kuhisee jo hereillä. Ohitseni kulkee miehiä mustissa palttoissaan ja lierihatuissaan. Toisilla on pitkä kaapu ja päässään kangasturbaani, paksulla nyörillä sidottu liina tai punainen fetsihattu. Naiset ovat pukeutuneet koristeellisiin mekkoihin ja pitkiin pääliinoihin. Joillakin on kasvot peittävät hunnut, ja heidän perässään kävelevillä lapsilla suuret tummat silmät, joilla he katsovat minua uteliaasti. Nuori poika työntää puisia kärryjä, joiden kyydissä on letitettyä vaaleaa leipää, ja pysäyttää sen muurin vierustalle. Ohikulkijoiden ässät suhisevat ja ärrät tärisevät eri tavoilla, kun he puhuvat englantia, saksaa, venäjää, jiddishiä, arabiaa, hepreaa ja muita kieliä, joita en tunnista.

Hyplään käsilaukkuni hihnaa. Sisälläni kuplii halu päästä liikkeelle ja nähdä tämä ainutlaatuinen kaupunki.

Ovi aukeaa takanani. Hyvää huomenta, maisteri, saksalaisherrat tervehtivät, kun he viimein tulevat ulos yksi kerrallaan. Hyvää huomenta, tohtori, minä tervehdin takaisin.

Heillä kaikilla on professori Altin etukäteen lähettämän pukeutumislistan mukaiset vaaleat liivipuvut. Minä jouduin keksimään vaatetukseni

itse. Pakkasin mukaani kolme vaaleaa pumpulimekkoa ja kaksi lierillistä hattua.

Professori Alt astuu ovesta viimeisenä, samanlaisessa univormussa hänkin. Hän jää seisomaan portaille.

– Hyvää huomenta, professori Alt sanoo. – Tervetuloa Jerusalemiin!

Hän alkaa kertoa, miten Jerusalem on rakennet-
11 tu Juudean vuoristosta louhitusta kivestä, jotta kaupunkia ei voisi polttaa. Vallassa ovat vuorollaan olleet kanaanilaiset, israelilaiset, babylonialaiset, persialaiset, Aleksanteri Suuren makedonialaiset, roomalaiset, bysanttilaiset, persialaiset, arabit, kristityt ristiretkeläiset, mamelukit, turkkilaiset ja nyt viimeisimpänä britit.

– Kaupunkia ympäröivien muurien sisäpuolelle jäävä alue on kilometrin kantiltaan, ja se on jaettu kristittyjen, juutalaisten ja muslimien osiin. Myös kotimaassaan sorretuilla armenialaisilla on oma kaistaleensa. Muurin läpi vieviä portteja on kaikkiaan seitsemän, professori Alt sanoo. – Temppelivuoren kohdalta kahdeksannen eli Kultaisen portin muinainen muslimihallitsija muurautti umpeen, jotta juutalaisten kuningas, Messias, ei pääsisi saapumaan kaupunkiin.